

KORONER YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ARTİMİ VE HEMŞİRELİK YÖNETİMİ

Huriye ARSLANER¹

Koroner yoğun bakım (KYB) ünitelerinde takip ve tedavisi en sık yapılan hasta gruplarından biri de kardiyak aritmisi olan hastalardır. Koroner yoğun bakım ünitesinde aritmiler ve hemşirelik yönetimi, hastanın hayatını tehdit edebilecek kalp ritim bozukluklarının, erken tanınması, izlenmesi, tedavi edilmesi, bu süreçte hastanın fiziksel ve psikolojik iyilik halinin korunması ve sürdürülmesini kapsamaktadır. Aritmi hastalarının yoğun bakım izleminde koroner yoğun bakım ünitesinde görevli hemşireler için; tanılama, EKG izlemi ve hemodinamik izlem, tedavi uygulamaları, girişimsel tanı ve tedavi işlemlerine yönelik hazırlık ve hastanın takibi, yaşamı tehdit eden aritmilerde yaşam desteğinin sağlanması ve sürdürülmesi, bakım gereksinimlerinin belirlenerek bu gereksinimlere yönelik girişimlerin uygulanması, hasta güvenliğinin sağlanması ve sürdürülmesi gibi başlıklar öne çıkmaktadır. Aritmi hastalarının takip ve tedavi süreçleri aritminin türüne göre farklılık göstermekte ve koroner yoğun bakım ünitesinde bu grupların izlemi, tedavi uygulamaları ve hemşirelik bakımı da bu doğrultuda şekillenmektedir.

KORONER YOĞUN BAKIM ÜNİTESİNDE ARİTMİ TANISINDA KULLANILAN YÖNTEMLER

Koroner yoğun bakım ünitelerinde aritmilerin tanısında hasta öyküsü, fizik muayene, sürekli kardiyak monitörizasyon, 12 derivasyonlu EKG takibi, hemodinamik monitörizasyon ile elde edilen verilerden ve laboratuvar testleri, ekokardiyografi ve ritim holter gibi testlerin sonuçlarından yararlanılmaktadır.

Hasta Öyküsü

Koroner yoğun bakım ünitesine acil servisten ya da başka kliniklerden aritmi tanısı ile kabul edilen hastalarda hasta öyküsünü (anamnez), kardiyoloji hekimi ve hemşirelerin kapsamlı ve sistematik bir şekilde alması tanıyı belirlemek için son derece önemlidir. Öykü ne olduğu, aritminin hasta ve ailesini nasıl etkilediği, hastanın kişiliği, fiziksel ve sosyal çevreye ilişkin bilgiler verir, hemşire hasta ilişkisini güçlendirir. Öykü alırken hasta bilgilendirilmeli, hemşire güven verici ve hastayı rahatlatan bir yaklaşımla hareket etmeli, mümkün olduğunca sakin ve sessiz bir zaman di-

¹ Uzm. Hem., Koşuyolu Yüksek İhtisas Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Eğitim ve Ar-Ge Bölümü, arslanerhuriye@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-2692-1273

değerlendirilir ve hekime danışılarak devam ettirilir. Bazı durumlarda hekim istemi ile warfarine ara verilip DMAH uygulanabilir. Medikal tedavinin hasta güvenliğini koruyarak devam ettirilmesindeki ana sorumlulardan biri de yoğun bakım hemşireleridir.

Hemşirelik Bakımı

Koroner yoğun bakım hemşireleri, yoğun bakım izlemi boyunca hastayı bütüncül bir yaklaşımla ele alarak; hemşirelik tanınması doğrultusunda belirledikleri NANDA-I hemşirelik tanılarına (örneğin; kardiyak outputta azalma riski, etkisiz doku perfüzyonu riski, enfeksiyon riski, akut ağrı, kanama riski, konforda bozulma, bilgi eksikliği gibi) yönelik hemşirelik girişimlerini planlar, uygular ve sonuçlarını değerlendirir.

Önemli Not: Aritmi hastalarına uygulanabilen ICD, CRT-P (Bi-Ventriküler Pacemaker), CRT-D (Cardiac Resynchronization Therapy with Defibrillator) implantasyon işlemlerinde yoğun bakım yönetimi kalıcı pacemaker süreçleri ile benzerdir. ICD ve CRT-D implante edilen hastalarda ölümcül ritim devam ediyorsa şoklamalar görülebilir. Hastanın bu konuda bilgilendirilmesi, şoklamaların hekime iletilmesi ve kayıt edilmesi, hastada oluşan anksiyeteyi azaltmaya yönelik girişimlerde bulunulması önemlidir.

Eğitim ve Taburculuk Planlaması: Kalıcı pacemaker implantasyonu sonrası hastalara verilen eğitimler ve taburculuk eğitimi **Bölüm 9**'da detaylı şekilde yer almaktadır.

Koroner yoğun bakımda aritmi yönetimi, multidisipliner yaklaşım gerektiren, zamanında müdahale ile hasta hayatını kurtarabilecek önemli bir süreçtir. Hemşireler bu sürecin kritik bir parçasıdır. Aritminin tanınması, tedavisinin uygulanması, hasta güvenliğini sağlanması ve hastanın fiziksel ve psikolojik iyilik halinin korunması hemşirelik bakımıyla doğrudan ilişkilidir. Koroner yoğun bakım hemşiresi, hasta bakımının merkezinde yer alır ve aritmilerin tanınmasından tedavisinin sürdürülmesine kadar birçok

süreçte kritik görevler üstlenir. Aritmilerde hemşirelik izlem ve bakımı, hastaların durumlarının stabilize edilmesi ve tedavi süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesi açısından kritik öneme sahiptir. Hemşirelerin, aritmi türleri, izleme yöntemleri ve acil müdahale stratejileri hakkında bilgi sahibi olmaları, hasta güvenliğini artıracak ve bakım kalitesini yükseltecektir. Koroner yoğun bakım ünitelerinde sürekli eğitim ve güncellemelerin sağlanması, koroner yoğun bakım ünitelerinde hemşirelik uygulamalarının gelişimi için vazgeçilmezdir.

KAYNAKLAR

1. Doğu Ö, Gündüz H, Dede E. Kardiyoloji, yoğun bakım ve acil biriminde çalışan yetkililerin EKG bulgularını tanıyabilme ve uygun tedavi girişimlerinde bulunabilme durumlarının değerlendirilmesi. *Sakarya Tıp Dergisi*.2024; 4(4): 178 – 18. <https://doi.org/10.5505/sakaryamj.2014.82712>
2. Hemşirelik Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, T.C. Resmi Gazete, sayı: 27910, 19 Nisan 2011. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/04/20110419-5.htm>
3. Mengüş Ç. (2022). Elektrolit Bozukluklarına Yaklaşım. Serdar Olt (Ed.), *Sağlık Bilim İç Hastalıkları Acilleri* (67-100). İstanbul: Efe Akademi Yayınları.
4. Aktaş Us S, Ceyhan Ö. Ölümcül ventriküler aritmilerin yönetimi ve hemşirelik bakımı. *ERÜ Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 2023; 10(2): 54-65.
5. Türkmen E. (2020). Aritmiler ve Hemşirelik Yönetimi. Zeynep Canlı Özer, Fisun Şenuzun Aykar (Ed.), *Kardiyovasküler Hemşirelik* (171-198). Ankara: Akademisyen Kitabevi
6. Polat H. (2022). Aritmiler ve Hemşirelik Yönetimi. Mehtap Tan, Mehtap Kavurmacı, Zümrüt Akgün Şahin (Ed.), *Kardiyoloji Hemşireliği* (81-100). İstanbul: İstanbul Tıp Kitabevleri.
7. Bilge A.K. Supraventriküler taşikardilerde tanı ve tedavi. *İç Hastalıkları Dergisi*. 2011; 18: 101-110.
8. İltuş F, Ayfer Karadakovan A. Atriyal fibrilasyon-inme ilişkisi ve hemşirelik yaklaşımı. *Journal of Cardiovascular Nursing* 2017; 8(17):71-76. doi: 10.5543/khd.2017.02419
9. 2022 ESC Guidelines for the management of patients with ventricular arrhythmias and the prevention of sudden cardiac death ESC Clinical Practice Guidelines 26 Aug 2022 (10/09/2025 tarihinde <https://www.escardio.org/Guidelines/Clinical-Practise-Guidelines/ventricular-Arrhythmias-and-the-Prevention-of-Sudden-Cardiac-Death> adresinden ulaşılmıştır.)
10. Panchal AR, Bartos JA, Cabañas JG, et al. Part 3: Adult basic and advanced life support: 2020 American Heart

Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. *Circulation*. Published online October 20, 2020. doi:10.1161/cir.0000000000000916